

Olsztyn, 12 października 2022 r.

Szanowna Pani
Beata Kuprewicz
Dyrektor
Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka”
ul. Wojska Polskiego 16/3
19-500 Gołdap

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wicewojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.689.2022 z dnia 12 września 2022 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka” w Gołdapi.

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 26 września 2022 r. i zakończono w dniu 27 września 2022 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wrispz lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka/ kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka” w Gołdapi;
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka” w Gołdapi, panią Beatę Kuprewicz;
3. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka” w Gołdapi*;
4. pracownicy pedagogiczni, kadra pedagogiczna - co oznacza: specjalistów oraz wychowawców zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy wrispz;

5. pracownicy niepedagogiczni - co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy w.r.s.p.;
6. PCPR – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

Kontrola obejmowała okres od dnia 10 stycznia 2022 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Beaty Kuprewicz - Dyrektor Placówki. Ustaleń dokonano w oparciu o: analizę akt osobowych pracowników potwierdzających kwalifikacje, wyjaśnienia i informacje przekazane przez Dyrektora, a także rozmowy przeprowadzone z pracownikami pedagogicznymi i dziećmi przebywającymi w dacie kontroli w Placówce.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością.**

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka” w Gołdapi jest niepubliczną Placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki określa *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Arka”*, zatwierdzony przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej **/akta kontroli str. 1-13/**. Kontrolujący stwierdzili, że w Regulaminie określone zostały zadania Dyrektora, natomiast zadania pracowników pedagogicznych uwzględniono w ich zakresach czynności, znajdujących się w aktach osobowych.

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia kontroli w Placówce było umieszczonych 14 wychowanków, z których:

- 1 przebywał w internacie,
- 1 przebywał na urlopowaniu u rodziny.

Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 14-15.**

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje 100 % kadry realizującej zadania w Placówce w okresie objętym kontrolą.

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierowała Dyrektor, która w ramach 1 etatu, sprawowała również funkcję Dyrektora w drugiej placówce opiekuńczo-wychowawczej, prowadzonej przez Caritas Diecezji Ełckiej, tj. Domu Św. Faustyny-Nie Lękajcie się Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Promyki” w Gołdapi.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym **/akta kontroli str. 16-17/**, w okresie podlegającym kontroli, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie dwanaście osób, w tym:

- wychowawca - łącznie 10 osób (z których 2 w okresie podlegającym kontroli pełniły funkcję lidera), w tym 6 na podstawie umowy o pracę, w wymiarze pełnego etatu oraz 4 na podstawie umowy zlecenia,
- pedagog - w wymiarze 1 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1/2 etatu.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie sześć osób **/akta kontroli str. 18/**, w tym:

- główną księgową - w wymiarze 1 etatu,
- administratora - w wymiarze 1 etatu,
- sprzątaczkę - w wymiarze 1/2 etatu,
- instruktora kulinarnego - w wymiarze 1 etatu,
- konserwatora/kierowca - w wymiarze 1 etatu,
- menagera – na podstawie umowy zlecenia.

Nadmienić należy, iż specjaliści (pedagog, psycholog), niektórzy wychowawcy, realizujący swoje zadania na podstawie umowy zlecenia, oraz pracownicy niepedagogiczni, w ramach wskazanego zatrudnienia, świadczyli pracę jednocześnie dla drugiej, funkcjonującej w jednym budynku, placówki opiekuńczo-wychowawczej, prowadzonej przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Ustalono, że Dyrektor spełniała wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy wripsz, tj. posiadała odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że jest zdolna do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że wszyscy pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy wripsz, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie. Ponadto ustalono, iż osoby pracujące z dziećmi w kontrolowanej Jednostce, za wyjątkiem jednego wychowawcy (zatrudnionego w okresie podlegającym kontroli na podstawie umowy zlecenia), zdolne były do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 wyżej cytowanej ustawy, zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do wykonywania tej pracy.

Dyrektor Domu w swoim wyjaśnieniu **/akta kontroli str. 19-20/** wskazała, że w przypadku wychowawcy, o którym mowa powyżej (zatrudnionego w Placówce na podstawie umowy zlecenia do czerwca b.r.), nie zweryfikowano, na podstawie zaświadczenia lekarskiego, czy jest on zdolny do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, z powodu przeoczenia.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem pewności, czy osoba, o której mowa powyżej, zdolna była do pracy z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Stwierdzono, że w aktach osobowych Dyrektora oraz osób pracujących z dziećmi, za wyjątkiem 3 wychowawców (zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia), znajdowały się oświadczenia potwierdzające spełniania przez nich wymogów określonych w art. 97 ust 3 pkt 3-5 oraz art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wripsz, tj., że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Brakujące oświadczenia zostały podpisane przez wychowawców i przedłożone zespołowi inspektorów w czasie trwania kontroli. Mając na uwadze powyższe, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia w omawianym obszarze.

Kontrolujący ustalili również, że wszyscy pracownicy niepedagogiczni zdolni byli do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wripsz zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do tej pracy.

W przypadku czterech pracowników niepedagogicznych stwierdzono brak potwierdzenia spełniania przez nich warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 3 ustawy wripsz, tj. informacji, że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Braki we wskazanym obszarze zostały uzupełnione w czasie trwania czynności kontrolnych, poprzez przedłożenie zespołowi inspektorów stosownych oświadczeń kadry niepedagogicznej, dlatego też kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia w tym zakresie.

Zespół kontrolujący w ramach bieżącego instruktażu wskazał Dyrektor Placówki na konieczność weryfikacji spełniania przez **wszystkich pracowników** wymogów ujętych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformowała, że nie posiada informacji o wszczęciu wobec któregośkolwiek pracownika Placówki postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego **/akta kontroli str. 21/**.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy wripsz, pracownicy pedagogiczni, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Na podstawie informacji przekazanej przez p. Beatę Kuprewicz **/akta kontroli str. 22-23/** ustalono, że osoby pracujące z dziećmi w kontrolowanej Jednostce mogą korzystać z porad, pomocy oraz wsparcia psychologa i Dyrektor Placówki. Ponadto pracownicy, w okresie podlegającym kontroli, mogli korzystać także ze wsparcia pedagoga, który zatrudniony był do końca sierpnia b. r. Dyrektor Domu wskazała także, że „*w razie potrzeby swoim wsparciem służą również specjaliści pracujący w gołdapskim PCPR*”.

Zespół inspektorów ustalił, iż w okresie podlegającym kontroli tylko psycholog (we własnym zakresie) uczestniczył w szkoleniach, mających na celu wzmocnienie i zachowanie kompetencji, tj.:

- *Jak przestać krzyczeć na dzieci i zadbać o własny spokój;*
- *Wywiad i diagnoza małego dziecka;*
- *Depresja u dzieci.*

Dyrektor Jednostki poinformowała, że stan epidemiczny znacznie ograniczył dostęp do szkoleń **/akta kontroli str. 23/**.

Z rozmów indywidualnych przeprowadzonych z kadrą pedagogiczną **/akta kontroli str. 24-27/** wynika, iż wszyscy pracownicy mogli korzystać z porad i wsparcia Dyrektor Jednostki, psychologa, a także pedagoga (w okresie jego zatrudnienia). Wszyscy pracownicy, z którymi przeprowadzono rozmowy wskazali na potrzebę organizacji szkoleń, mających na celu podwyższenie lub wzmocnienie ich kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie zjawisku

wypalenia zawodowego (z uwagi na specyfikę pracy oraz napotykaną trudności w pracy z dziećmi). Wychowawcy, podczas rozmów indywidualnych z zespołem kontrolujących poinformowali, że lubią swoją pracę i nie czują jeszcze wypalenia zawodowego.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 26 września 2022 r. indywidualne rozmowy kierowane z siedmiorgiem wychowanków przebywających w Domu w czasie przeprowadzania czynności kontrolnych, które wyraziły zgodę na rozmowę, na temat udzielanego wsparcia przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora Domu oraz jakości sprawowanej opieki **/akta kontroli str. 28-34/**. Odstąpiono od rozmowy z dwoma wychowankami z uwagi na ich stan zdrowia.

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów wychowankowie potwierdzili, że zawsze mogli liczyć na wsparcie i pomoc Dyrektora kontrolowanej Jednostki, wychowawców i specjalistów pracujących w Placówce. Na pytanie, czy zdarzyła się sytuacja, że zwróciłaś/łeś się do któregoś z pracowników lub Dyrektora z prośbą o pomoc i jej nie otrzymałaś/łeś, sześcioro dzieci zdecydowanie zaprzeczyło. Jedno natomiast wskazało, iż dwa tygodnie temu poprosiło wychowawcę o umówienie terminu wizyty u lekarza psychiatry. Wychowawca zobowiązał się do umówienia wizyty, jednakże do tej pory tego nie uczynił. Z informacji dziecka wynika także, że na jego prośbę, psycholog (zatrudniony w Placówce), próbowała zadzwonić do gabinetu lekarza psychiatry, jednak nikt nie odbierał telefonu **/akta kontroli str. 28/**.

Dyrektor wyjaśniła, iż po zgłoszeniu przez dziecko potrzeby konsultacji z lekarzem psychiatrą, najpierw wychowawca kierujący jego procesem wychowawczym, a następnie psycholog podejmowali próby umówienia terminu wizyty, które okazały się bezskuteczne, ponieważ nikt w gabinecie lekarskim nie odbierał telefonu. Dyrektor wskazała na duże problemy z dostępnością do psychiatry dziecięcego. Zadeklarowała jednocześnie, że w dalszym ciągu będą podejmowane próby ustalenia terminu wizyty **/akta kontroli str. 35-36/**.

Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożyła również psycholog **/akta kontroli str. 37/**, która potwierdziła, że wychowawca dziecka informował ją o problemach związanych z umówieniem go na wizytę do psychiatry. Wskazała ponadto, że we własnym zakresie również próbowała zadzwonić do gabinetu psychiatrycznego, co znalazło odzwierciedlenie w prowadzonej dokumentacji dziecka **/akta kontroli str. 38/**.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, kontrolujący w bieżącym instruktażu wskazali Dyrektorowi, że w przypadku dalszych trudności z umówieniem wizyty, zasadne jest rozważenie poszukania pomocy również w innych gabinetach psychiatrycznych.

Wychowankowie nie zgłosili żadnych uwag w zakresie jakości opieki sprawowanej w Placówce.

5. Uwagi i wnioski

Rola oraz odpowiedzialność wychowawcy w procesie rozwoju i wychowania dzieci oraz młodzieży w placówce opiekuńczo-wychowawczej, wymagają od osób zatrudnionych na tym stanowisku posiadanie odpowiednich umiejętności oraz interdyscyplinarnej wiedzy z różnych dziedzin, która winna być aktualizowana. Pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych, z uwagi na specyfikę pracy jaką wykonują, stanowią jedną z grup zawodowych najbardziej narażoną na wypalenie zawodowe. Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się umożliwianie kadrze pedagogicznej udziału w szkoleniach, mających na celu zachowanie

i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu (szczególnie prowadzonych przez podmioty zewnętrzne).

6. Zalecenia

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za jej powstanie, stosownych działań, mających na celu jej wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. W przypadku naboru osób do pracy z dziećmi pozyskiwać od nich zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz.

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zalecenia pokontrolnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.).

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Urszula Jędrychowska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista

Agnieszka Brzozowska – główny specjalista